

Mijn vader zegt entropie mijn moeder logica

Ander werk van Sasja Janssen bij Querido

De kamerling (roman, 2001)

Teresa zegt (roman, 2005)

Papaver (gedichten, 2007)

Wie wij schuilen (gedichten, 2010)

Ik trek mijn species aan (gedichten, 2014)

Happy (gedichten, 2017)

Virgula (gedichten, 2021) Awater Poëzieprijs 2021

Sasja Janssen

Mijn vader zegt entropie
mijn moeder logica

Gedichten

Amsterdam · Antwerpen
Em. Querido's Uitgeverij BV
2024

De auteur ontving voor het schrijven van deze bundel een projectsubsidie van het Nederlands Letterenfonds.

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

Copyright © 2024 Sasja Janssen
Voor overname kunt u zich wenden tot
Em. Querido's Uitgeverij BV,
Weteringschans 259,
1017 XJ Amsterdam.

Omslag Brigitte Slangen
Foto auteur Bianca Sistermans

ISBN 978 90 214 8784 7 / NUR 306
www.querido.nl
www.sasjajanssen.nl

voor Marij, mijn moeder

het is mijn ontmoeting met mijn lot, die riskante ontmoeting met de bloem

Clarice Lispector

INHOUD

het heden is een lach in het donker 11

WAT SLAPEN DE GERANIUMS LICHT

het beste 15

kroniek van mijn bed 17

waar te gaan 18

lichte geraniums 19

de heimwee als meisje van zestien 20

scherpe lakens 21

het heden is een gramarijn 23

HET BLOEIENDE UITROEIENDE

aankomst 1 27

aankomst 2 28

aankomst 3 29

terugkomst 1 30

terugkomst 2 31

terugkomst 3 32

het heden is een sjibbolet 33

DE EERSTE BLOEM ALS EEN MAGNOLIA

toen de wereld 37

terug naar nu 38

ben ik niet langer een teken begint men mij te betekenen 39

ik ging naar Greenwich 40

terug naar beresjit 41

terug naar het eerste lied 42

het heden is geen zweetdoek van veronica 43

TAPIJTBLOEMEN

eerste spinsel 47
tweede spinsel 48
derde spinsel 49
vierde spinsel 50
vijfde spinsel 51
zesde spinsel 52

het heden is de derde ruimte 53

DE NARCISSEN BUIGEN

een spiegel in de aarde 57
aangehoorde tijd 58
op ochtenden met kogelende 59
het gedicht 60
materie 62
vorig seizoen in de hel 63

het heden is een natural blonde 65

aantekeningen 67

HET HEDEN IS EEN LACH IN HET DONKER

het loert vanuit een spleet in de vloer, een barst in het schilderij
(precies boven het oor van Nusch)
het valt door de kier in het meelwitte deurpaneel
als overhemd met vadermoordenaar daar in de hoek
duisterwit in de kamer waar ik een appel eet in de nacht
en wacht op zijn volledige openbaring
maar het houdt niet van mij en zwerft in zichzelf
prostitueert de tijd

het heden blikkert in al zijn details

en flakkert als een dunne klaproos op een talud
verschijnt als rozen op een glazen salontafel in een Duitse krimi
(stol het beeld om de kitsch te verwelken)
ik zie het achter Dürers jonge veldhaas die nooit meer sterft
in de vederzachte pels, taupe en bruin en grijs en wit
ook toen al in de hand van de tekenaar, zijn initialen

goudenregen die zichzelf drinkt in een vijver
is het een baarmoeder zonder uur
een onwaarneembare cirkel, een parergon waar geen oog op valt
een flowchart, de mens zijn trigger, de boom uitgedroogd

misbruikt als code door een gesocialiseerde papegaai
die niet wil weten hoe het met je gaat maar je na-aapt
het bevolkt zelfhulpboeken waarin het opspringt uit zijn eigen riedel
als een helle lach in het donker

het herdenkt zichzelf voortdurend
braakt in zijn eigen golf, zonder geluid
hangend tussen aankomst en vertrek, thuis en het onbekende
je wordt uit jezelf geslingerd
kannibaal zoals het zichzelf vreet, mateloos
ik verlies ervan, steeds weer

tuig het op, dan krijgt het lengte
breng het om, dan zie je een pasgeboren toekomst als in een ster
entropisch waaiert het uit
tot we erin verdwijnen

maar ik verlang naar de judaskus die het me geeft

WAT SLAPEN DE GERANIUMS LICHT

het beste

niets deerde ons, de doordraaiende cirkel niet, het kwade vierkant
het rood, blauw, het alomtegenwoordige
zijn wij alomtegenwoordig?
wij zijn altijd alomtegenwoordig
en hoewel regens, ze pikten, en hoewel de vier winden, ze verplaatsten ons
door alle luchten, en hoewel de vermenigvuldigende zonnen
de insecten die ons kramden
wij betekenden niets, wij waren iets

toen verscheen moraal in de bloemen en wij werden
mensen, toen de zelfstandige naamwoorden, de werkwoorden
en de fatale vraag dampte uit het eerste vruchtbeginsel
zijn wij goed?
wij zijn altijd goed
en we ontkenden de dood, onze beste daad
en uit de mooie vochtige aarde onze borelingen
en we maakten land uit de aarde door te doden, helden
van onze doden door te doden, de emoties van de geometrie
rood, blauw, de verzengende feitelijkheid
alles deerde ons

politiek verscheen in onze narcissen en wij werden verbeterd
deden wij beter?
wij deden altijd het betere
we verlangden elkaar kapot, vraten elkaars bezit, de wereld die verrekte
en een nieuwe vraag als een dauwdruppel op het kroonblad
wij haalden onze vingers open aan de rozen
die bleker werden door onze schuld, geen bij die cirkelde

opnieuw een parelend discours in het stuifmeel
ik eerst? of jij?
vernieuwende dialectische situaties, niemand die het precies
begreep, onze taal te klein voor de mens zo groot
en om de belazerde bloemen te bevrijden, moest ik mij van mezelf
bevrijden, maar de borelingen met het laatste woord zeiden we kisten
je toch, je bent onze eerste oorzaak

zo begroef ik jou in een vochtig bloembed
en verwees mijn schuld naar Bijbelse theorieën
en prentte mezelf in: tot niets keer ik weer

kroniek van mijn bed

mijn laatste bed rammelde zwart met koper
ik schreef je er brieven, ik sprak raadselen op de rand
als een kat op de hoek van een tafel, ik vluchtte eruit om te waken
in de keuken, buiten varens, ze hurkten in de kou
met één hand hield je het rammelende bed tegen
als je van me hield, elk seizoen draaide je het matras waarin we meer
en meer verschenen, de wollen dekens valen

nooit dacht ik aan jou, wel aan andere mannen, ik baarde
er duizenden, soms met schubben of grijnzend, maar altijd
met gewelddadige voorspellingen als kogels in hun mond
mijn vroedvrouw kreeg het bloed niet van haar handen af

in mijn nieuwste bed stierf een vrouw
ik hoor haar zingen over de tiara van de doden
ze sleepte hem over de cirkelende trap naar boven
waar ik lig en je schrijf, het bed van de weduwnaar is stil
het heeft geen voeten zoals dat van jou
wel een buik die ademt op het uitgerekte lijf van hout
en elke nacht vermoord ik een man uit mij geboren, over een paar jaar
ben ik schuldenvrij maar je antwoordt niet